

Sparisjóður Austurlands hf.

Ársreikningur
2023

Sparisjóður Austurlands hf.
Egilsbraut 25
740 Neskaupstað
Kt. 621214-0630

Efnisyfirlit

Skýrsla og áritun stjórnar og sparisjóðsstjóra	3
Áritun óháðs endurskoðanda	5
Rekstrarreikningur	8
Efnahagsreikningur	9
Eiginfjárfirlit	10
Sjóðstreymisyfirlit	11
Skýringar	12
Óendurskoðuð fylgiskjöl	
Ófjárhagslegar upplýsingar	27

Skýrsla og áritun stjórnar og sparisjóðsstjóra

Ársreikningur Sparisjóðs Austurlands hf. fyrir árið 2023 er gerður í samræmi við lög um ársreikninga, lög um fjármálafyrirtæki og reglur um reikningsskil lánastofnana. Ársreikningurinn er gerður eftir sömu reikningsskilaaðferðum og ársreikningur sjóðsins árið áður.

Sparisjóðurinn starfar samkvæmt gildandi lögum um fjármálafyrirtæki. Tilgangur sjóðsins er að stunda sparisjóðsstarfsemi eins og hún er skilgreind í áðurnefndum lögum. Samfélagslegt hlutverk sjóðsins er að láta gott af sér leiða og standa vörð um og þróa atvinnulíf, mannlíf og almenna velferð á starfssvæði sínu.

Hagnaður Sparisjóðsins nam 149,1 millj. kr. fyrir skatta og lögbundið 5% framlag til samfélagslegra verkefna. Framlag til samfélagslegra verkefna nam 7,5 millj. kr., skattar 29,8 millj. kr. og hagnaður ársins eftir skatta 111,8 millj. kr. Bókfært eigið fé 31.12.2023 nam 1.127,4 millj. kr. og eiginfjárlutfall sjóðsins, sem reiknað er samkvæmt lögum um fjármálafyrirtæki er 27,58%, en samkvæmt lögnum má hlutfallið ekki vera lægra en 8%. FME mat eiginfjárför sjóðsins samkvæmt svonefndu SREP ferli sumarið 2022. Lágmarkskrafa FME er nú 13,5% og með eiginfjárlaunum er hún 21,0%. Á fundi fjármálastöðugleikanefndar SÍ 15.mars 2023 var ákveðið að sveiflujöfnunarauki yrði hækkaður úr 2,0% í 2,5% frá og með 15. mars 2024 og hækkar þá heildareiginfjárlaun til samræmis við það í 21,5%.

Mat á helstu áhættuþáttum sjóðsins og eftirlit með þeim er mikilvægur hluti af starfsemi hans. Áhættumælingar eru lagðar fyrir stjórn fjórum sinnum á ári. Umfangsmesta áhætta sparisjóðsins er útlánaáhætta en stærstur hluti útlána hans er tryggður með veði í íbúðarhúsnæði. Samtals námu íbúðarlán 5.605,4 millj. kr. í árslok 2023. Aðrar mikilvægar áhættur eru tengdar verðtryggingarjöfnuði og vaxtamun á hverjum tíma. Í kjölfar þeirra atburða sem hófust í nóvember 2023 á Reykjanesskaga hefur Sparisjóður Austurlands boðið þeim íbúum Grindavíkur sem eru með íbúðarlán hjá Sparisjóðnum að fella niður vexti og verðbætur af lánum þeirra til loka apríl 2024. Sparisjóðurinn er aðili að samkomulagi á milli ríkisins og lánveitenda um uppkaupt á íbúðarhúsnæði í Grindavík og endurfjármögnun áhvílandi lána þar. Í árslok 2023 námu lán til þessara aðila 165 millj. kr.

Eiginfjárstaða og lausafjárstaða sparisjóðsins er góð og eru vanskil viðskiptamanna hans lítil. Sparisjóðurinn er því nokkuð vel í stakk búinn til að styðja við viðskiptavinina sína með nýjum lánveitingum.

Á árinu störfuðu 6,6 starfsmenn að meðaltali hjá sjóðnum og námu laun og launatengd gjöld til þeirra ásamt launum stjórnarmanna samtals 126,3 millj. kr. en beinar launagreiðslur samtals 94,4 millj. kr.

Hlutfé sjóðsins nam í árslok 700,9 millj. kr. og skiptist á 108 aðila. Eftirtaldir aðilar eru stærstu hluthafar sjóðsins í árslok 2023:

	Eignarhlutur
Ríkissjóður Íslands	49,46%
Fjarðabyggð	22,37%
Samvinnufélag útgerðarmanna Neskaupstað	7,99%
Stapi lífeyrissjóður	6,50%
Launafli ehf.	1,60%
Guðmundur J. Skúlason	1,24%
Austfjarðaleið ehf.	1,01%
Sigfús Vilhjálmsson	0,22%
Rúnar Gunnarsson	0,21%
Tómas Zoéga	0,21%

Níutíu og sjö aðrir aðilar eiga minni hluti, eða samtals 9,19% af hlutfé sjóðsins.

Stjórn sjóðsins leggur til við aðalfund að ekki verði greiddur út arður til hluthafa á árinu 2024 vegna afkomu ársins 2023. Um aðrar breytingar á eiginfjárreikningum er vísað til ársreikningsins.

Upplýsingar um áhættugreiningu og áhættuþætti í rekstri sjóðsins er að finna í skýringu 22 með ársreikningnum.

Skýrsla og áritun stjórnar og sparisjóðsstjóra frh.:

Stjórnarhættir

Í mars 2023 samþykkti stjórn sjóðsins yfirlýsingu um stjórnarhætti til að skerpa á mikilvægi góðra stjórnarháttanna hjá sjóðnum. Yfirlýsingin byggir m.a. á lögum nr. 161/2002, um fjármálafyrirtæki, lögum nr. 75/2010, um breytingu á lögum um fjármálafyrirtæki, samþykktum sjóðsins ásamt öðrum lögum, reglugerðum og samþykktum sem við eiga. Við gerð yfirlýsingarinnar og innleiðingu starfshátta til samræmis við hana var fylgt tilmælum 6. útgáfu leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja sem Viðskiptaráð Íslands, Samtök atvinnulífsins og Kauphöll Íslands gáfu út í febrúar 2021. Yfirlýsingu um stjórnarhætti má sjá á heimasíðu sjóðsins, www.sparaust.is.

Stjórn Sparisjóðs Austurlands hf. telur góða stjórnarhætti vera forsendu traustra samskipta hluthafa, stjórnar, starfsmanna og annarra hagsmunaaðila. Stjórn sparisjóðsins er kjörin á aðalfundi sjóðsins og er skipuð fimm aðalmönnum og tveimur til vara. Sitjandi stjórn er skipuð þremur karlmönnum og tveimur konum.

Sparisjóðsstjóri ber ábyrgð á daglegum rekstri sparisjóðsins og fer með ákvörðunarvald í öllum málefnum hans sem ekki eru öðrum falin með lögum, samþykktum sjóðsins eða ákvörðun stjórnar. Hönnun áhættuferla, eftirlit með áhættustöðum og eftirlit með virkni innra eftirlits er á ábyrgð Endurskoðunar- og áhættunefndar og innri endurskoðanda sparisjóðsins.

Samfélagsleg ábyrgð og sjálfbærni

Sparisjóður Austurlands hefur ávallt haft hagsmuni nærsamfélagsins að leiðarljósi þegar kemur að rekstri hans og þátttöku í samfélagsverkefnum. Unnið var að því á árinu 2023 að móta stefnu um sjálfbærni og samfélagsábyrgð sem byggir meðal annars á grunni heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna um þrjár víddir sjálfbærrar þróunar sem og öðrum viðmiðum sem Sparisjóðurinn starfar eftir er tengjast meðal annars samfélagsábyrgð. Þessi stefna var samþykkt í janúar 2024. Samkvæmt samþykktum sínum mun sjóðurinn sinna samfélagslegu hlutverki í samræmi við ákvæði 61. gr. laga um fjármálafyrirtæki, nánar tiltekið með því að láta gott af sér leiða og standa vörð um og þróa atvinnulíf, mannlíf og velferð. Þá mun sjóðurinn styðja við íþróttar- og æskulýðsstarf og menningar- og líknarmál. Þessu hlutverki er meðal annars sinnt með ráðstöfun á fjárhæð sem nemur 5% af hagnaði liðins árs fyrir skatta samkvæmt 1. mgr. 63. gr. laga um fjármálafyrirtæki. Sjá nánar á heimasíðu sjóðsins, www.sparaust.is.

Yfirlýsing stjórnar og sparisjóðsstjóra

Það er álit stjórnar og sparisjóðsstjóra Sparisjóðs Austurlands hf. að í ársreikningi þessum komi fram allar upplýsingar sem nauðsynlegar eru til að glöggva sig á stöðu sjóðsins í árslok, rekstrarárangri og fjárhagslegri þróun á árinu. Stjórn og sparisjóðsstjóri Sparisjóðs Austurlands hf. staðfesta hér með ársreikning sjóðsins fyrir árið 2023 með undirritun sinni.

Neskaupstað, 21. mars 2024

Stjórn:

Sparisjóðsstjóri:

Áritun óháðs endurskoðanda

Til stjórnar og hluthafa í Sparisjóði Austurlands hf.

Áritun um endurskoðun ársreikningsins

Álit

Við höfum endurskoðað ársreikning Sparisjóðs Austurlands hf. fyrir árið 2023. Ársreikningurinn hefur að geyma rekstrarreikning, efnahagsreikning, eiginfjárfirlit, sjóðstreymisfirlit, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af fjárhagsstöðu sjóðsins 31. desember 2023 og afkomu hans og breytingu á handbæru fé á árinu 2023, í samræmi við lög um ársreikninga.

Álitið er í samræmi við skýrslu okkar til endurskoðunarnefndar og stjórnar.

Grundvöllur álits

Við endurskoðuðum í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð okkar samkvæmt stöðlunum er lýst frekar í kaflanum *Ábyrgð endurskoðanda á endurskoðun ársreikningsins* í árituninni. Við erum óháð sjóðnum í samræmi við gildandi siðareglur fyrir endurskoðendur. Við teljum að við höfum aflað nægilegra og viðeigandi endurskoðunargagna til að byggja álit okkar á.

Samkvæmt bestu vitund okkar og skilningi lýsum við yfir að við höfum ekki veitt neina óheimila þjónustu samkvæmt 1. mgr. 5. gr. reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins nr. 537/2014 og við erum óháð sjóðnum við endurskoðunina.

Við vorum fyrst kjörin endurskoðendur á aðalfundi sjóðsins þann 23. apríl 2018 og höfum verið endurskoðendur sjóðsins samfelld síðan þá.

Lykilþættir endurskoðunar

Lykilþættir endurskoðunar eru þeir þættir, sem samkvæmt faglegu mati okkar, höfðu mest vægi við endurskoðun ársreikningsins. Við gefum ekki sérstakt álit á einstökum lykilþáttum en tókum á þeim við endurskoðun á ársreikningnum í heild og við ákvörðun um álit okkar á honum.

Lykilþáttur

Viðbrögð í endurskoðuninni

Virðisrýrnun útlána

Í árslok námu útlán 7.198 millj. kr. eða 67,1% af heildareignum sjóðsins. Virðisrýrnun útlána í árslok nam 58,1 millj. kr.

Mat á virðisrýrnun útlána er lykilþáttur í endurskoðun á ársreikningi sjóðsins vegna þess hversu hátt hlutfall útlána er af heildareignum hans og jafnframt er mat á virðisrýrnun útlána sjóðsins háð óvissu og mati stjórnenda.

Stjórnendur hafa greint frá reikningsskilaaðferðum við mat á virðisrýrnun útlána í skýringu 2. g. sem og breytingum á virðisrýrnun útlána í skýringu 10.

Við lögðum mat á reikningsskilaaðferðir og forsendur sem stjórnendur nota við mat á útlánunum. Í þeirri vinnu fólst meðal annars:

- Mat á útreikningum sjóðsins á virðisrýrnun útlána með endurreikningi.
- Mat á hönnun og innleiðingu eftirlitsþátta í útlánaferli sjóðsins, undirliggjandi tryggingum og virðisrýrnun útlána í árslok.
- Við máttum réttmæti þeirra gagna sem notuð eru til grundvallar mati á virðisrýrnun í árslok.
- Við yfirförum skýringar í ársreikningi og staðfestum að helstu upplýsingar sem reikningsskilareglur lánastofnana kveða á um kæmu fram.

Áritun óháðs endurskoðanda, frh.:

Ábyrgð stjórnar og sparisjóðsstjóra á ársreikningnum

Stjórn og sparisjóðsstjóri eru ábyrg fyrir gerð og glöggri framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög um ársreikninga og fyrir því innra eftirliti sem þau telja nauðsynlegt til að gera þeim kleift að setja fram ársreikning sem er án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð ársreikningsins ber stjórn og sparisjóðsstjóra að leggja mat á rekstrarhæfi sjóðsins og upplýsa, eftir því sem við á, um þætti er varða rekstrarhæfi og miða grundvöll reikningsskilanna við áframhaldandi rekstrarhæfi, nema þau ætli annað hvort að leysa sjóðinn upp eða hætta starfsemi hans, eða hafa engan annan raunhæfan kost en að gera það.

Stjórn og sparisjóðsstjóri hafa eftirlit með gerð og framsetningu ársreikningsins.

Ábyrgð endurskoðanda á endurskoðun ársreikningsins

Markmið okkar eru að öðlast hæfilega vissu um hvort ársreikningurinn í heild sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka, og að gefa út áritun endurskoðanda sem inniheldur álit okkar. Í hæfilegri vissu felst áreiðanleiki en ekki trygging fyrir því að endurskoðun í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla muni alltaf leiða í ljós verulega annmarka ef þeir eru fyrir hendi. Annmarkar geta komið fram vegna sviksemi eða mistaka og eru taldir verulegir ef þeir einir og sér eða samanlagt gætu haft áhrif á efnahagslegar ákvarðanir sem notendur ársreikningsins taka á grundvelli hans.

Við endurskoðun í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla beitum við ávallt faglegri dómgreind og viðhöfum faglega gagnrýni. Að auki:

- Greinum við og metum hættu á verulegri skekkju í ársreikningnum, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka, skipuleggjum og framkvæmum endurskoðunaraðgerðir til að bregðast við þeirri hættu og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi til að byggja álit okkar á. Hættan á að uppgötva ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötva ekki skekkju vegna mistaka, þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, fölsun, að einhverju sé viljandi sleppt, villandi framsetningu eða að farið sé framhjá innra eftirliti.
- Öflum við skilnings á innra eftirliti, sem varðar endurskoðunina, til að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki til að veita álit á virkni innra eftirlits sjóðsins.
- Metum við hvort reikningsskilaaðferðir og reikningshaldslegt mat stjórnenda og tengdar skýringar séu viðeigandi.
- Ályktum við um hvort notkun stjórnar og sparisjóðsstjóra á forsendu reikningsskilanna um rekstrarhæfi sé viðeigandi og metum, á grundvelli endurskoðunarinnar, hvort aðstæður séu til staðar sem valdið gætu verulegum vafa um rekstrarhæfi sjóðsins. Ef við teljum að verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi ber okkur, í áritun okkar, að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum ársreikningsins eða, ef slíkar skýringar eru ófullnægjandi, að víkja frá fyrirvaralausri áritun. Niðurstaða okkar byggir á endurskoðunargögnum sem aflað er fram að dagsetningu áritunar okkar. Samt sem áður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni gert sjóðinn órekstrarhæfan.
- Metum við framsetningu, uppbyggingu og innihald ársreikningsins í heild, að meðtöldum skýringum, og hvort ársreikningurinn gefi glögga mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum.

Við upplýsum stjórn og endurskoðunarnefnd meðal annars um áætlað umfang og tímasetningar endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem upp kunna að koma í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka á innra eftirliti.

Áritun óháðs endurskoðanda, frh.:

Ábyrgð endurskoðanda á endurskoðun ársreikningsins, frh.:

Við lýsum því einnig yfir við stjórn og endurskoðunarnefnd að við höfum uppfyllt skyldur siðareglna um óhæði og upplýsum um tengsl eða önnur atriði sem gætu mögulega talist hafa áhrif á óhæði okkar og þegar við á, til hvaða aðgerða við höfum gripið til að eyða áhættu eða varúðarráðstafanir til að bregðast við henni.

Af þeim atriðum sem við höfum upplýst stjórn og endurskoðunarnefnd um, leggjum við mat á hvaða þættir höfðu mesta þýðingu við endurskoðun ársreikningsins og eru því lykilþættir endurskoðunarinnar. Við lýsum þessum þáttum í áritun okkar nema lög og reglur útiloki að upplýst sé um þá eða, við einstakar mjög sjaldgæfar kringumstæður, þegar við metum að ekki skuli upplýsa um lykilþátt þar sem neikvæðar afleiðingar þess eru taldar veða þyngra en almennir hagsmunir af birtingu slíkra upplýsinga.

Staðfesting vegna annarra ákvæða laga

Í samræmi við ákvæði 2. mgr. 104 gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga staðfestum við samkvæmt okkar bestu vitund að í skýrslu stjórnar sem fylgir þessum ársreikningi eru veittar þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga og koma ekki fram í skýringum.

Reynir Stefán Gylfason, endurskoðandi, ber ábyrgð á endurskoðun ársreikningsins og þessari áritun.

Reykjavík, 21. mars 2024.

KPMG ehf.

Rekstrarreikningur árið 2023

	Skýr.	2023	2022
Vaxtatekjur		959.583	680.192
Vaxtagjöld		(518.384)	(372.469)
Hreinar vaxtatekjur	4	<u>441.199</u>	<u>307.723</u>
Þjónustutekjur		67.697	46.934
Þjónustugjöld		(37.116)	(16.433)
Hreinar þjónustutekjur	5	<u>30.581</u>	<u>30.501</u>
Hreinn gengishagnaður		138	455
Aðrar rekstrartekjur	6	1.683	1.488
Aðrar rekstrartekjur samtals		<u>1.821</u>	<u>1.943</u>
Hreinar rekstrartekjur		473.601	340.167
Laun og launatengd gjöld	7	126.303	114.153
Annar rekstrarkostnaður	8	165.089	152.860
Afskriftir	14,15	13.218	12.686
Rekstrargjöld samtals		<u>304.610</u>	<u>279.699</u>
Framlag í afskriftareikning útlána	10	(27.343)	2.271
Hagnaður fyrir skatta		141.648	62.739
Tekjuskattur	9	(29.830)	(12.580)
Hagnaður ársins		<u>111.818</u>	<u>50.159</u>

Efnahagsreikningur 31. desember 2023

	Skýr.	2023	2022
Eignir			
Sjóður og innstæður í Seðlabanka		2.441.629	1.170.375
Kröfur á lánastofnanir		47.907	39.341
Útlán til viðskiptamanna	10	7.197.592	6.638.091
Fullnustueignir		3.000	3.000
Eignarhlutir í öðrum félögum	11	7.865	7.865
Fjárfestingarverðbréf	12	895.323	829.703
Rekstrarfjármunir	13	45.316	47.898
Óefnislegar eignir	14	77.116	84.082
Aðrar eignir		11.683	5.627
Eignir samtals		<u>10.727.431</u>	<u>8.825.982</u>
Skuldir			
Almenn innlán	16	9.440.387	7.699.356
Aðrar skuldir		152.407	110.009
Skattskuldbinding	15	7.207	1.005
Skuldir samtals		<u>9.600.001</u>	<u>7.810.370</u>
Eigið fé			
Hlutfé		700.887	700.887
Lögbundinn varasjóður		42.654	31.473
Óráðstafað eigið fé		383.889	283.252
Eigið fé samtals		<u>1.127.430</u>	<u>1.015.612</u>
Eigið fé og skuldir samtals		<u>10.727.431</u>	<u>8.825.982</u>

Eiginfjárfirlit árið 2023

	Hlutfé	Lögbundinn varasjóður	Óráðstafað eigið fé	Samtals
Breyting á eigin fé á árinu 2023				
Eigið fé 1. janúar 2023	700.887	31.473	283.252	1.015.612
Hagnaður ársins			111.818	111.818
Lagt í lögbundinn varasjóð		11.181	(11.181)	0
Eigið fé 31. desember 2023	<u>700.887</u>	<u>42.654</u>	<u>383.889</u>	<u>1.127.430</u>
Breyting á eigin fé á árinu 2022				
Eigið fé 1. janúar 2022	700.887	26.457	238.109	965.453
Hagnaður ársins			50.159	50.159
Lagt í lögbundinn varasjóð		5.016	(5.016)	0
Eigið fé 31. desember 2022	<u>700.887</u>	<u>31.473</u>	<u>283.252</u>	<u>1.015.612</u>

Sjóðstreymisyfirlit árið 2023

	Skýr.	2023	2022
Rekstrarhreyfingar			
Hagnaður ársins		111.818	50.159
Rekstrarliðir sem hafa ekki áhrif á fjárstreymi:			
Hreinar vaxtatekjur	4	(441.199)	(307.723)
Gengismunur		(138)	(455)
Virðisrýrnun útlána	10	(27.343)	2.271
Skattskuld, breyting	15	29.830	12.580
Afskriftir rekstrarfjármuna og óefnislegra eigna	13,14	13.218	12.686
		(313.814)	(230.482)
Útlán og kröfur, breyting	10	(366.752)	(476.337)
Eignarhlutur í öðrum félögum, breyting		0	2.587
Fjárfestingarverðbréf, breyting		0	(829.703)
Aðrar eignir, breyting		(6.056)	133
Innlán, breyting	16	1.439.741	624.658
Aðrar skuldir, breyting		48.600	28.491
		801.719	(880.653)
Innheimtir vextir		629.530	619.911
Greiddir vextir		(219.472)	(86.077)
Handbært fé frá (til) rekstrar		1.211.777	(346.819)
Fjárfestingarhreyfingar			
Fjárfesting í óefnislegum eignum	14	(3.670)	(7.172)
Fjárfestingarhreyfingar		(3.670)	(7.172)
Hækkun (lækkun) á handbæru fé		1.208.107	(353.991)
Handbært fé í ársbyrjun		1.165.891	1.520.774
Áhrif gengisbreytinga á innstæður í erlendri mynt		1.164	(892)
Handbært fé í árslok		2.375.162	1.165.891

Skýringar

1. Upplýsingar um sjóðinn

Sparisjóðurinn heitir Sparisjóður Austurlands hf. Heimilisfang sjóðsins er að Egilsbraut 25, Neskaupstað.

Sjóðurinn starfar samkvæmt gildandi lögum um fjármálafyrirtæki. Tilgangur sjóðsins er að stunda sparisjóðsstarfsemi eins og hún er skilgreind í áðurgreindum lögum. Fjármálaeftirlit Sí hefur eftirlit með sjóðnum á grundvelli laga um opinbert eftirlit með fjármálaStarfsemi. Samfélagslegt hlutverk sjóðsins er að láta gott af sér leiða og standa vörð um og þróa atvinnulíf, mannlíf og almenna velferð á starfssvæði sínu.

Stjórn sjóðsins og sparisjóðsstjóri staðfestu ársreikninginn þann 21. mars 2024.

2. Reikningsskilaaðferðir

a. Grundvöllur reikningsskilanna

Ársreikningurinn er gerður í samræmi við lög um ársreikninga, lög um fjármálafyrirtæki og reglur um reikningsskil lánastofnana. Hann er byggður á kostnaðarverðsreikningsskilum, að öðru leyti en því að hlutdeildarskírteini verðbréfasjóða eru færð á markaðsverði. Ársreikningurinn er gerður eftir sömu reikningsskilaaðferðum og árið áður.

Stjórnendur sjóðsins hafa lagt mat á áframhaldandi rekstrarhæfi sjóðsins og það er mat þeirra að sjóðurinn hafi fullnægjandi burði til áframhaldandi rekstrar. Ársreikningurinn er því gerður miðað við áframhaldandi rekstrarhæfi.

Ársreikningurinn er gerður og birtur í íslenskum krónum. Fjárhæðir eru birtar í þúsundum króna nema annað sé tekið fram.

b. Matsaðferðir

Við gerð ársreiknings þurfa stjórnendur að taka ákvarðanir, meta og gefa sér forsendur sem hafa áhrif á stöðu eigna, skulda, tekna og gjalda sem og upplýsingar í skýringum á reikningsskiladegi. Við matið er byggt á reynslu, þekkingu og fleiri þáttum sem taldir eru viðeigandi og mynda grundvöll fyrir stöðu á bókfærðu verði eigna og skulda sem ekki liggur fyrir með öðrum hætti. Endanlegar niðurstöður kunna að verða frábrugðnar þessu mati. Breytingar á reikningshaldslegu mati eru færðar á því tímabili sem þær eiga sér stað. Matsóvissan felst fyrst og fremst í ákvörðun um niðurfærslu vegna útlána sjóðsins.

c. Vaxtatekjur og vaxtagjöld

Vaxtatekjur reiknast af innstæðum í Seðlabanka, kröfum á lánastofnanir, útlánum, fjárfestingarverðbréfum og öðrum fjáreignum sem bera fasta eða breytilega vexti. Vaxtagjöld reiknast af innlánnum og öðrum skuldum. Tekjur og gjöld sem jafna má til vaxta, svo sem lántökugjöld, eru færð með vaxtatekjum og gjöldum.

Vaxtatekjur og vaxtagjöld eru færð í rekstrarreikninginn eftir því sem þau falla til miðað við virka vexti. Meðal vaxtatekna og vaxtagjalda er dreifing á afföllum og yfirverði og annar mismunur sem er á upphaflegu bókfærðu verði fjármálagernings og fjárhæð á gjalddaga miðað við virka vexti.

Virkir vextir er sú ávöxtunarkrafa sem notuð er við núvirðingu áætlaðs sjóðstreymis yfir áætlaðan líftíma fjármálagernings eða styttra tímabil, eftir því sem við á, þannig að það jafngildi bókfærðri fjárhæð fjáreignarinnar eða fjárskuldarinnar í efnahagsreikningi. Þegar virkir vextir eru reiknaðir áætla sjóðurinn sjóðstreymi með tilliti til allra samningsþátta fjármálagerningsins en tekur ekki tillit til útlánataps í framtíðinni.

d. Þjónustutekjur og þjónustugjöld

Sjóðurinn veitir viðskiptavinum sínum ýmsa þjónustu sem hann fær greitt fyrir. Þjónustutekjurnar eru færðar í rekstrarreikning eftir því sem þjónustan er veitt.

Þjónustugjöld eru aðallega greiðslur vegna þjónustu sem sjóðurinn kaupir af öðrum fjármálafyrirtækjum vegna viðskiptamanna sinna, en þau eru gjaldfærð eftir því sem þjónustan er fengin.

Skýringar, frh.:

e. Erlendir gjaldmiðlar

Eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknaðar í íslenskar krónur á gengi í árslok. Rekstrartekjur og gjöld í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknuð á gengi viðskiptadags.

f. Hreinar tekjur af fjáreignum og fjárskuldum á gangvirði

Hreinar tekjur af fjáreignum og fjárskuldum fela í sér allar innleystar og óinnleystar gangvirðisbreytingar af fjáreignum og fjárskuldum sem tilgreindar hafa verið á gangvirði, arð og gengishagnað eða tap af gjaldmiðlum. Arðstekjur eru færðar í rekstrarreikning við móttöku arðsgreiðslunnar.

g. Virðisrýrnun útlána og krafna

Virðisrýrnun er færð þegar bókfært verð eignar eða fjárskapandi einingar verður hærra en endurheimtanleg fjárhæð hennar. Virðisrýrnun er þá færð í rekstrarreikning.

Tvær aðferðir eru notaðar til að reikna virðisrýrnun, annars vegar á einstökum lánnum og kröfum og hins vegar tap á ákveðnum lánasöfnum. Áætlað tap vegna síðari atburða, án tillits til líkinda þeirra, er ekki fært.

Hlutlægar vísbendingar um virðisrýrnun felast í upplýsingum um eftirfarandi atvik eða aðstæður:

- (i) umtalsverðir fjárhagsörðugleikar lántakanda;
- (ii) samningsrof, svo sem vanskil á afborgunum eða á vöxtum eða greiðslum af höfuðstól;
- (iii) sparisjóðurinn veitir lántakanda af viðskiptalegum eða lagalegum ástæðum, sem tengjast fjárhagsvandræðum lántakanda, ívilnun í formi endurfjármögnunar sem annars myndi ekki koma til greina af hálfu lánveitanda;
- (iv) það er orðið líklegt að lántakandi verði gjaldþrota eða undirgangist annars konar fjárhagslega endurskipulagningu;
- (v) virkur markaður er ekki lengur til staðar fyrir viðkomandi fjárhagslega eign vegna fjárhagslegra vandræða; eða
- (vi) greinileg gögn sem benda til mælanlegrar lækkunar á áætluðu framtíðarsjóðstreymi frá lánaflokki frá upphaflegri færslu eignanna, þótt minnkunin verði enn ekki greind á einstakar fjáreignir í flokknum, þar á meðal:

- óhagstæðar breytingar á greiðslustöðu lántakenda í flokknum; eða
- almennar þjóðhagslegar eða staðbundnar efnahagsaðstæður sem tengjast eignum í flokknum.

Mat einstakra útlána og krafna

Virðisrýrnun á einstökum lánnum og kröfum er ákvörðuð með mati á áhættu í hverju tilfalli fyrir sig. Sparisjóðurinn metur á hverjum reikningsskiladegi hvort fyrir liggja hlutlægar vísbendingar um virðisrýrnun einstakra lána. Þessu verklagi er beitt við öll lán sem teljast mikilvæg. Við matið er tekið tillit til eftirfarandi þátta:

- heildaráhætta sparisjóðsins gagnvart viðskiptavininum;
- fjárhæð og tímasetning væntanlegra inngreiðslna;
- líklegur ágóði til sparisjóðsins við búskipti eða gjaldþrot;
- hversu flókið er að ákvarða heildarfjárhæðir og mat á öllum kröfum á lántaka og hversu mikil lagaleg og tryggingaleg óvissa er fyrir hendi;
- söluverðmæti tryggingar (eða annarra lækkunarþátta) og líkindum á endurgreiðslu; og
- líklegur frádráttur kostnaðar við innheimtu útistandandi fjárhæða;

Virðisrýrnun er reiknuð með því að bera saman bókfært verð útlána og krafna við vænt framtíðarsjóðstreymi eða núvirði þeirra trygginga sem sjóðurinn hefur fyrir lánunum. Virðisrýrnun útlána og krafna er færð í afskriftareikning sem kemur til lækkunar á bókfærðu verði þeirra.

g. Virðisrýrnun útlána og krafna frh.

Mat á söfnum útlána og krafna

Þar sem lán og kröfur hafa verið metin sérstaklega og engar vísbendingar fundist um tap eru þau flokkuð í söfn á grundvelli svipaðra áhættueinkenna til að reikna út heildarvirðisrýrnun þeirra. Þetta tap nær til lána og krafna sem eru virðisrýrd á reikningsskiladegi, en verða ekki greind sem slík fyrr en síðar.

Virðisrýrnun á safni er metin útfrá sögulegum gögnum sjóðsins um útlánatöp og vanskil ásamt því sem tekið hefur verið tillit til efnahagslegra mælikvarða í samræmi við ákvæði reglna um reikningsskil lánastofnana.

Endanlegar afskriftir

Lán eru færð sem endanlega töpuð, ýmist að hluta eða fullu, þegar engar raunhæfar líkur eru á endurheimtu þeirra.

h. Skattar

Tekjuskattur

Tekjuskattur færður í rekstrarreikning samanstendur af tekjuskatti til greiðslu vegna ársins og frestuðum tekjuskatti. Tekjuskattur er færður í rekstrarreikning nema að því marki sem hann varðar liði sem eru færðir beint á eigið fé, en í þeim tilvikum er tekjuskatturinn færður beint á eigið fé.

Tekjuskattur til greiðslu er áætlaður tekjuskattur sem greiða skal vegna skattskyldra tekna ársins, miðað við gildandi skattlutfall á uppgjörstegi og allar leiðréttingar á tekjuskatti til greiðslu vegna fyrri ára.

Tekjuskattsskuldbinding er reiknuð og færð í ársreikninginn. Útreikningurinn byggist á mismun efnahagsliða samkvæmt skattuppgjöri annars vegar og ársreikningi hins vegar að teknu tilliti til yfirfæranlegs skattalegs taps. Mismunur efnahagsliða, sem þannig kemur fram, stafar af því að álagning tekjuskatts er miðuð við aðrar forsendur en reikningsskil sjóðsins og er þar í meginatriðum um að ræða tímabundinn mismun á færslu tekna og gjalda í skattuppgjöri annars vegar og ársreikningi hins vegar.

Fjársýsluskattur

Sjóðurinn greiðir fjársýsluskatt, en skatturinn er lagður á fjármálafyrirtæki og váttryggingafélög. Skatturinn er lagður á laun og er hann gjaldfærður með launum og launatengdum gjöldum í rekstri sjóðsins.

i. Handbært fé

Til handbærs fjár í sjóðstreymi teljast sjóður, óbundnar innstæður í Seðlabanka og gjaldkræfar kröfur á lánastofnanir.

j. Útlán til viðskiptamanna og kröfur á lánastofnanir

Útlán og kröfur eru fjármálagerningar, aðrir en afleiðusamningar, sem bera fastar og útreiknanlegar greiðslur og eru ekki skráðir á virkum markaði, fyrir utan þá sem sjóðurinn tilgreinir og færir á gangvirði. Útlán og kröfur fela í sér útlán sem sjóðurinn veitir viðskiptavinum sínum, útlán sem sjóðurinn tekur þátt í að veita ásamt öðrum lánastofnunum og keypt útlán sem eru óskráð og sjóðurinn hefur ekki í hyggju að selja í náinni framtíð.

Útlán og kröfur eru upphaflega færð á gangvirði, sem er lánsfjárhæðin auk alls kostnaðar vegna viðskiptanna. Útlán eru síðan metin á afskrifuðu kostnaðarverði, sem er fundið með útreikningi samkvæmt aðferð um virka vexti. Áfallnir vextir eru færðir sem hluti af bókfærðu verði útlána og krafna.

k. Fjáreignir tilgreindar á gangvirði

Sjóðurinn færir tiltekna fjáreignir við upphaflega skráningu þeirra í bókhald sem fjáreignir á gangvirði. Breytingar á gangvirði eru færðar í rekstrarreikning, sem hreinar tekjur af fjáreignum á gangvirði.

I. Ákvörðun gangvirðis

Gangvirði fjáreigna og fjárskulda sem eru skráðar á virkum markaði er sama og skráð verð þeirra. Matsaðferðum er beitt á alla aðra fjármálagerninga við útreikning á gangvirði þeirra. Fjáreign eða fjárskuld telst vera skráð á virkum markaði ef opinbert verð er fánlegt frá kauphöll eða öðrum óháðum aðila og verðið endurspeglar raunveruleg og regluleg markaðsviðskipti á milli ótengdra aðila.

Matsaðferðir geta falið í sér að notast er við verð í nýlegum viðskiptum milli ótengdra aðila, að tekið sé mið af verðmæti annarra fjármálagerninga sem eru áþekkir þeim gerningi sem um ræðir eða stuðst við núvirt fjárstreymi eða önnur verðmatslíkön. Við beitingu matsaðferða eru allir þættir notaðir sem markaðsaðilar myndu nota við verðmat og aðferðirnar eru í samræmi við viðurkenndar aðferðir við að verðleggja fjármálagerninga.

m. Fjárfestingarverðbréf

Skuldabréf eru færð á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við aðferð virkra vaxta.

Skráning og afskráning fjáreigna og fjárskulda

Kaup og sala fjáreigna eru skráð á þeim degi sem viðskiptin fara fram. Þau eru færð á þeim degi sem sjóðurinn skuldbindur sig til að kaupa eða selja eign, nema vegna útlána, sem eru skráð þegar fjármagn er afhent lántakanda. Fjáreignir eru afskráðar þegar rétturinn til að fá fjárstreymi af fjáreign er ekki lengur til staðar eða þegar áhætta og ávinningur af eignarhaldinu hefur verið flutt frá sjóðnum.

Fjárskuld er skráð þegar sjóðurinn verður hluti af samningsbundnum skuldagerningi. Fjárskuld er afskráð þegar skuldbinding sjóðsins er gerð upp með greiðslu, skuldaraðili fellur frá kröfunni eða fjárskuldin er felld úr gildi.

n. Fullnustueignir

Eignir sem sjóðurinn hefur eignast vegna fullnustu á kröfum. Eignir eru í sölumæðferð og eru eignfærðar á því sem lægra reynist af kostnaðarverði eða gangvirði að frádregnum áætluðum sölukostnaði.

o. Rekstrarfjármunir og óefnislegar eignir

Rekstrarfjármunir og óefnislegar eignir eru færðar til eignar á kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisrýrnun. Afskriftir eru reiknaðar sem fastur hundradshluti miðað við áætlaðan nýtingartíma þar til niðurlagsverði er náð. Áætlaður nýtingartími greinist þannig:

Fasteignir	50 ár
Innréttingar og húsbúnaður	5 ár
Skrifstofuáhöld og tæki	3 - 5 ár
Hugbúnaður	10 ár

p. Innlán

Sjóðurinn fjármagnar sig að mestu leyti með innlánum frá viðskiptavinum. Innlánin samanstanda af bundnum og óbundnum innlánum. Innlán eru í upphafi metin á gangvirði, en eftir það eru þau metin á afskrifuðu kostnaðarverði með aðferð virkra vaxta.

r. Aðrar eignir og aðrar skuldir

Aðrar eignir og aðrar skuldir eru færðar á kostnaðarverði.

s. Skuldbindingar

Skuldbinding er færð í efnahagsreikning þegar lagaleg skylda, sem leiðir af liðnum atburðum, hvílir á sjóðnum, og líklegt þykir að útstreymi hagrænna gæða þurfi að koma til við uppgjör skuldbindingarinnar. Ef áhrifin eru veruleg eru skuldbindingarnar ákveðnar með því að afvaxta áætlað framtíðarfjárstreymi með hlutalli fyrir skatta og meta þannig áhættuna sem tengist skuldbindingunni.

Skýringar, frh.:

t. Eigið fé

(i) Hlutfé

Samkvæmt samþykktum sjóðsins nemur hlutfé hans 700,9 millj. kr. og er það í eigu 108 aðila. Eitt atkvæði fylgir hverjum hlut.

(ii) Lögbundinn varasjóður

Lögbundinn varasjóður er stofnaður í samræmi við lög um hlutfélög sem kveða á um að ráðstafa eigi hluta af hagnaði í lögbundinn varasjóð uns hann nemur fjórðungi af hlutfé í sjóðnum.

(iii) Óráðstafað eigið fé

Óráðstafað eigið fé samanstendur af óúthlutuðum hagnaði og tapi sem hefur safnast upp hjá sjóðnum að frádregnum framlögum í lögbundinn varasjóð og arðgreiðslum.

3. Mat stjórnenda

Sjóðurinn framkvæmir mat og beitir ályktunum sem hafa áhrif á fjárhæðir eigna og skuldbindinga. Þetta mat og ályktanir eru stöðugt endurmetnar og byggjast á reynslu og öðrum þáttum, þar með talið væntingum til atburða í framtíðinni, sem taldar eru raunhæfar við núverandi kringumstæður.

Virðisrýrnun útlána og krafna

Útlánasafnið er endurskoðað reglulega til að meta virðisrýrnun. Áður en ákvörðun er tekin um færslu virðisrýrnunar þarf sjóðurinn að meta hvort hlutlæg gögn gefi til kynna mælanlega lækkun á væntu framtíðarsjóðstreymi ýmist frá einstökum lánum eða frá safni lána áður en lækkun verður merkjanleg hjá einstöku láni í safninu. Þetta geta verið vísbendingar um breytingar á greiðslugetu lántakanda eða efnahagsástandi. Stjórnendur nota mat sem byggir á sögulegri reynslu af eignum með einkenni tapsáhættu og hlutlæg merki virðisrýrnunar þegar meta skal framtíðarsjóðstreymi. Aðferðarfræðin og ályktanirnar sem notaðar eru við að meta bæði fjárhæðir og tímasetningar á framtíðarsjóðstreymi eru endurskoðaðar reglulega með það að markmiði að minnka muninn á ætluðu tapi og raunverulegu tapi.

4. Hreinar vaxtatekjur

Vaxtatekjur og vaxtagjöld greinast þannig:

	2023	2022
Vaxtatekjur af kröfum á lánastofnanir	196.950	83.835
Vaxtatekjur útlána	762.633	596.357
Vaxtatekjur samtals	959.583	680.192
Vaxtagjöld af innlánum	518.320	372.441
Vaxtagjöld af lántöku	64	28
Vaxtagjöld samtals	518.384	372.469
Hreinar vaxtatekjur	441.199	307.723

5. Hreinar þjónustutekjur

Þjónustutekjur og þjónustugjöld greinast þannig:

Útlán	5.690	4.902
Þóknunartekjur af kreditkortum	40.194	23.406
Ábyrgðapóknun	627	1.095
Aðrar þjónustutekjur	21.186	17.531
Þjónustutekjur samtals	67.697	46.934
Þjónustugjöld	(37.116)	(16.433)
Hreinar þjónustutekjur	30.581	30.501

Skýringar, frh.:

6. Aðrar rekstrartekjur

Aðrar rekstrartekjur sundurliðast þannig:	2023	2022
Húsaleigu- og aðrar rekstrartekjur	1.684	1.488
	<u>1.684</u>	<u>1.488</u>

7. Laun og launatengd gjöld

Laun og launatengd gjöld greinast þannig:		
Laun	94.422	88.971
Launatengd gjöld	31.881	25.182
	<u>126.303</u>	<u>114.153</u>

Starfsmannafjöldi sjóðsins er sem hér segir:

Meðalfjöldi starfsmanna á árinu umreiknaður í heilsársstörf	6,6	6,8
Stöðugildi í árslok	6,0	6,0

8. Annar rekstrarkostnaður

Annar rekstrarkostnaður greinist þannig:		
Tölvuþjónusta	87.265	85.403
Endurskoðunar- og reikningsskilakostnaður	16.110	9.631
Sérfræðiþjónusta	10.826	6.678
Framlag í tryggingarsjóð innistæðueigenda	0	294
Húsnæðis og skrifstofukostnaður	14.944	19.658
Félagsgjöld SÍSP og önnur félagsgjöld	11.463	14.768
Samfélagsstyrkir	7.500	3.300
Ýmis annar kostnaður	16.981	13.128
Önnur rekstargjöld samtals	<u>165.089</u>	<u>152.860</u>

Endurskoðunar- og reikningsskilakostnaður sundurliðast þannig:

Þóknun endurskoðenda

Endurskoðun ársreiknings og árshlutareiknings	14.275	6.109
Innri endurskoðun	1.835	3.522
Samtals þóknun til endurskoðenda	<u>16.110</u>	<u>9.631</u>

Í þóknun fyrir endurskoðun felst vinna við endurskoðun á ársreikningi auk vinnu sem stjórn sjóðsins hefur falið endurskoðendum og telst falla undir eðlilegan hluta af starfi þeirra. Undir önnur verkefni fellur einkum ýmis sérfræðiaðstoð.

Skýringar, frh.:

9. Tekjuskattur

Virkur tekjuskattur greinist þannig:

		2023		2022
Hagnaður fyrir skatta		141.648		62.739
Tekjuskattur af afkomu ársins	20,0%	28.330	20,0%	12.548
Ófrádráttarþær gjöld	1,1%	1.500	0,1%	32
Tekjuskattur samkvæmt rekstrarreikningi	<u>21,1%</u>	<u>29.830</u>	<u>20,1%</u>	<u>12.580</u>

Skattur í efnahagsreikningi greinist þannig:

		2023		2022
Tekjuskattsskuldbinding í byrjun árs	(1.005)		11.576
Reiknaður tekjuskattur ársins	(29.830)	(12.581)
Tekjuskattur til greiðslu		23.628		0
	(<u>7.207</u>)	(<u>1.005</u>)

10. Útlán til viðskiptavina

Útlán greinast þannig eftir útlánsformum:

Yfirdráttarlán	670.778	875.924
Skuldabréf	6.526.814	5.762.167
Útlán til viðskiptavina samtals	<u>7.197.592</u>	<u>6.638.091</u>

Útlán og kröfur greinast þannig eftir atvinnugreinum lántakenda:

Landbúnaður	45.092	28.945
Sjávarútvegur	34.249	39.081
Iðnaður og verktafar	738.065	622.227
Þjónustustarfsemi	1.101.932	1.217.554
Einstaklingar	5.278.254	4.730.284
	<u>7.197.592</u>	<u>6.638.091</u>

Afskriftareikningur útlána greinist þannig:

	Afskriftareikningur		2023	2022
	Sérstakur	Almennur		
Afskriftareikningur útlána í byrjun árs	7.256	56.111	63.367	65.891
Framlag afskriftareiknings á árinu	29.321	(1.979)	27.342	(2.271)
Endanlega töpuð útlán	(32.899)	0	(32.899)	(735)
Innkomið áður afskrifað	320	0	320	482
Afskriftareikningur útlána í lok ársins	<u>3.998</u>	<u>54.132</u>	<u>58.130</u>	<u>63.367</u>

Afskriftareikningur útlána í hlutfalli af útlánum

og veittum ábyrgðum	0,1%	0,8%	0,8%	0,9%
---------------------------	------	------	------	------

Skýringar, frh.:

11. Eignarhlutir í öðrum félögum

Eignarhlutir í öðrum félögum greinast þannig:	2023	2022
Sparisjóður Höfðhverfinga ses., Grenivík	7.533	7.533
Uppspretta ehf., Hafnarfirði	276	276
Saga eignarhaldsfélag ehf., Reykjavík	29	29
Fjölgreiðslumiðlun hf., Reykjavík	27	27
Samtals	<u>7.865</u>	<u>7.865</u>

12. Fjárfestingarverðbréf

Skuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum greinast þannig:

Skráð skuldabréf í Kauphöll Íslands, Nasdaq	895.323	829.703
Samtals	<u>895.323</u>	<u>829.703</u>

Fjárfestingarverðbréf eru færð miðað við kaupkröfu. Markaðsverð skráðra skuldabréfa nam í árslok 2023, 899,8 millj. kr.

13. Rekstrarfjármunir

Rekstrarfjármunir sjóðsins greinast þannig:

	Fasteignir	Húsbúnaður og skrifstofuáhöld	Samtals
Heildarverð 1.1.2023	122.190	3.578	125.768
Afskrifað áður	(74.725)	(3.145)	(77.870)
Bókfært verð 1.1.2023	<u>47.465</u>	<u>433</u>	<u>47.898</u>
Afskrifað á árinu	(2.508)	(74)	(2.582)
Bókfært verð 31.12.2023	<u>44.957</u>	<u>359</u>	<u>45.316</u>
Afskriftarlutföll	2%	20%	

Fasteignamat húseigna og lóða nam í lok ársins 71,7 millj. kr. Brunabótamat húseigna nam á sama tíma 380,7 millj. kr. Vátryggingarverð húsbúnaðar og skrifstofuáhalda var 62,8 millj. kr. þann 31.12.2023.

14. Óefnislegar eignir

Hugbúnaður sjóðsins greinist þannig:

	Hugbúnaður
Heildarverð 1.1.2023	102.774
Afskrifað áður	(18.692)
Bókfært verð 1.1.2023	<u>84.082</u>
Keypt á árinu	3.670
Afskrifað á árinu	(10.636)
Bókfært verð 31.12.2023	<u>77.116</u>
Afskriftahlutföll	10,0%

Skýringar, frh.:

15. Reiknuð skattskuldbinding

Breyting skattskuldbindingar á árinu greinist þannig:	2023	2022
Reiknuð skattskuldbinding í ársbyrjun	(1.005)	11.575
Breyting skattskuldbindingar á árinu	(29.830)	(12.580)
Tekjuskattur til greiðslu	23.628	0
Reiknuð skattskuldbinding í árslok	<u>(7.207)</u>	<u>(1.005)</u>
Skattskuldbinding sjóðsins skiptist þannig á eftirfarandi liði:		
Frestaður gengismunur	(49)	(98)
Rekstrarfjármunir	(7.159)	(5.378)
Yfirfæranlegt skattalegt tap	0	4.470
Reiknuð skattskuldbinding í árslok	<u>(7.207)</u>	<u>(1.005)</u>
Yfirfæranlegt skattalegt tap er nýtanlegt á móti skattskyldum hagnaði næstu ára og skiptist þannig:		
Skattalegt tap ársins 2014, nýtanlegt til ársloka 2024	0	256
Skattalegt tap ársins 2022, nýtanlegt til ársloka 2032	0	22.096
	<u>0</u>	<u>22.352</u>

16. Almenn innlán

Innlán greinast þannig:

Óbundin innlán	5.317.178	3.981.788
Bundin innlán	4.123.209	3.717.568
Innlán samtals	<u>9.440.387</u>	<u>7.699.356</u>

17. Eigið fé

Eigið fé í árslok nam 1.127,4 millj. kr. eða 10,5% af niðurstöðu efnahagsreiknings. Eiginfjárlutfall sem reiknað er samkvæmt ákvæðum 84. gr. laga um fjármála fyrirtæki er 27,58 % en má lægst vera 8,0%. Fjármálaeftirlitið mat eiginfjárbörf sjóðsins samkvæmt svonefndu SREP ferli sumarið 2022. Lágmarkskrafa FME er samkvæmt því 13,5% og með eiginfjáruki er hún 21,0 %. Fyrir liggur samkvæmt ákvörðun Fjármálastöðugleikanefndar að sveiflujöfnunarauki verði hækkaður úr 2, % í 2,5% frá og með 15. mars 2024.

	31.12.2023
Lágmarkskrafa FME	13,5%
Verndunarauki	2,5%
Kerfisáhættuauki	3,0%
Sveiflujöfnunarauki	2,0%
Samanlögð krafa	<u>21,0%</u>

Skýringar, frh.:

17. Eigið fé, frh.:

Eiginfjárlutfall reiknast þannig:	2023	2022
Heildar eigið fé	1.127.430	1.015.612
Óefnislegar eignir	(61.421)	(84.082)
Eignarhlutir í fjármálafyrirtækjum	(7.533)	(7.533)
Eiginfjárgrunnur samtals	<u>1.058.476</u>	<u>923.997</u>
Heildar áhættugrunnur skiptist þannig:		
Útlánaáhætta	3.131.636	3.114.205
Markaðsáhætta	11.414	7.272
Rekstraráhætta	694.308	575.138
Áhættugrunnur samtals	<u>3.837.358</u>	<u>3.696.615</u>
Eiginfjárlutfall	27,58%	25,00%

Vogunarhlutfall

Fjármálafyrirtæki skal skv. 30. gr. a í lögum um fjármálafyrirtæki nr. 161/2002 uppfylla kröfur um vogunarhlutfall. Vogunarhlutfall sjóðsins í árslok 2023 er 10,3% en samkvæmt lögnum skal vogunarhlutfall ekki fara undir 3%.

Vogunarhlutfallið reiknast þannig:	2023	2022
Eigið fé þáttar 1	1.058.476	923.997
Áhættuskuldbindingar:		
- Liðir innan efnahags	10.727.431	8.825.982
- Liðir utan efnahags	77.651	144.639
- Frádráttarliðir eiginfjárþáttar 1	(68.954)	(91.615)
Heildaráhættuskuldbindingar	<u>10.736.128</u>	<u>8.879.006</u>
Vogunarhlutfall	<u>9,9%</u>	<u>10,4%</u>

18. Tengdir aðilar

Sjóðurinn hefur skilgreint samband tengdra aðila sem stjórn sjóðsins, sparisjóðsstjóra og nánustu fjölskyldu þeirra einstaklinga sem falla þarna undir. Einnig hefur verið skilgreint samband við einingar með umtalsverð ítök hjá stærstu hluthöfum sjóðsins. Viðskipti við tengda aðila eru á armslengdargrunni.

Skýringar, frh.:

18. Tengdir aðilar frh.:

Laun og þóknarir til stjórnenda sjóðsins, auk hluthafa, greinast þannig:

	2023		2022	
	Laun og hlunnindi	Hlutfjáreign í árslok	Laun og hlunnindi	Hlutfjáreign í árslok
Vilhjálmur G. Pálsson, sparisjóðsstjóri	30.897	0	27.592	0
Magnús Jóhannsson, skrifstofustjóri	20.399	631	16.855	631
Jón Einar Marteinnsson, stjórnarformaður	3.023	1.403	2.820	1.403
Jón Björn Hákonarson, stjórnarmaður	1.512	0	1.410	0
Jóna Árný Þórðardóttir, stjórnarmaður	1.512	0	1.410	0
Regína Fanný Guðmundsdóttir, stjórnarmaður	1.851	0	1.740	0
Sigurður H. Pálsson, stjórnarmaður	1.851	0	1.775	0
Guðrún Pálsdóttir, endurskoðunarnefnd	339	0	330	0
	61.384	2.034	53.932	2.034

Útlán og innlán við tengda aðila sundurliðast þannig:

	2023	2022
Útlán	130.221	163.200
Innlán	1.273.193	431.433

Vaxtakjör útlána og innlána tengdra aðila eru sambærileg við vaxtakjör annarra viðskiptamanna sjóðsins.

19. Hluthafar

Samkvæmt 87. gr. laga um fjármálafyrirtæki skal upplýsa í ársreikningi um hluthafa sem eiga umframt 1% hlutfjár í lok reikningsárs. Sé viðkomandi lögaðili skal jafnframt koma fram hver sé raunverulegur eigandi viðkomandi lögaðila. Eftirtaldir aðilar áttu meira en 1% hlutfjár í sjóðnum í árslok:

Hluthafar	Heimili	%	Raunverulegur eigandi
Ríkissjóður Íslands	Reykjavík	49,46%	
Fjarðabyggð	Fjarðabyggð	22,37%	
Samvinnufélag útgerðamanna Neskaupstað	Fjarðabyggð	7,99%	
Stapi lifeyrissjóður	Akureyri	6,50%	
Launafl ehf.	Fjarðabyggð	1,60%	Sveinn Jónsson Unnar Hallfreður Elísson Hólmfríður Björk Bragadóttir Björn Gíslason Stefanía Malen Stefánsdóttir Guðmundur J Skúlason
Guðmundur J. Skúlason og Rauðapung ehf.		1,24%	
Austfjarðaleið ehf.		1,01%	
		90,17%	

20. Veðsettar eignir

Sjóðurinn hefur sett bundið innlán að veði til fullnustu skuldbindingum Sparisjóðsins í greiðslukerfum Seðlabanka Íslands á hverjum tíma að fjárhæð 141,4 millj. kr. í árslok 2023. Aðrar eignir sjóðsins eru ekki veðsettar.

Skýringar, frh.:

21. Skuldbindingar utan efnahagsreiknings

Ábyrgðir og ónotaðar yfirdráttarheimildir

Sjóðurinn hefur gengist í ábyrgðir fyrir viðskiptamenn sína og veitt þeim yfirdráttarheimildir. Þessar ábyrgðir og yfirdráttarheimildir greinast þannig:

	2023	2022
Veittar ábyrgðir vegna viðskiptamanna	15.165	38.181
Ónotaðar yfirdráttarheimildir og kortaheimildir	534.506	541.246
	<u>549.671</u>	<u>579.427</u>

22. Áhættugreining

a. Áhættustýring

Áhættustýring felur í sér að stýra áhættu sjóðsins með sem skilvirkustum hætti og gera áhættustýringuna sem gagnsæjasta, allt frá stjórn til þeirra einstöku starfsmanna sem taka ákvörðun sem í er fólgin áhættu. Stjórnendur og stjórn greina áhættu sjóðsins á hverjum tíma, fylgjast með og meta áhættuþætti og hafa eftirlit með að viðmiðunarmörk einstakra áhættuþátta séu virt. Skilvirkar aðferðir og aðgerðir við mat á áhættu eru því grundvöllur áhættustýringar sjóðsins. Stjórn sjóðsins ákveður meginstefnur hvað varðar áhættustýringu og setur mörk ásættanlegrar áhættu í daglegum rekstri sjóðsins. Stjórn setur markmið varðandi áhættustýringu og eftirlit með áhættuþáttum, svo sem útlánaáhættu, lausafjáraáhættu, markaðsáhættu og rekstaráhættu.

b. Framkvæmd áhættustýringar

Stjórnendur sjóðsins hafa með höndum eftirlit og skýrslugerð varðandi mismunandi tegundir áhættu.

Ákvarðanatöku byggist á skipulagi þar sem stjórn sjóðsins hefur falið öðrum umboð til að gefa út leiðbeiningar og markmið varðandi ásættanlega áhættu og ákveða einstakar stöður út frá stærð og áhættu. Upplýsingar um áhættustöður eru reglulega kynntar fyrir stjórn sjóðsins.

c. Eftirlit og stýring lausafjáraáhættu

Lausafjáraáhætta er hætta á tapi vegna þess að ekki er hægt að standa við skuldbindingar þegar þær gjaldfalla. Sjóðurinn fylgist með lausafjáraáhættu sinni með greiningu á gjalddögum fjáreigna og fjárskulda til að geta endurgreitt allar skuldir á gjalddaga. Sjóðurinn þarf alltaf að hafa nægjanlegt laust fé til að geta mætt bæði fyrirséðum og ófyrirséðum greiðslu- skuldbindingum. Sjóðurinn hefur sett sérreglur varðandi lausafjárstöðu og fjármögnun og er þeim ætlað að tryggja og viðhalda sveigjanleika. Þetta felur meðal annars í sér aðgang að lánalínum, yfirdráttarheimildum og fjáreignum sem auðvelt og fljótlegt er að selja, svo sem ríkisvixlum og ríkisskuldabréfum.

Auk þess er fylgst með lausafjáraáhættu með skýrslum um lausafjárahlutfall sem sendar eru reglulega til Fjármálaeftirlitsins og Seðlabanka Íslands. Lausafjárahlutfallið sýnir hlutfallið milli eigna og skulda eftir því hversu langt er til gjalddaga þeirra.

Skýringar, frh.:

d. Eftirstöðvagreining fjáreigna og fjárskulda

Fjáreignir og fjárskuldir sjóðsins greinast þannig eftir gjalddögum*:

31.12.2023	Gjaldkræft 0-3 mánn.	4-12 mánuðir	1-5 ár	Yfir 5 ár	Samtals
Sjóðir og innstæður	2.327.255			114.374	2.441.629
Kröfur á lánstofnanir	47.907				47.907
Útlán og kröfur	436.876	471.136	1.063.576	5.226.005	7.197.592
Hlutabréf				7.865	7.865
Fjárfestingaverðbréf			895.323		895.323
Aðrar eignir	11.683				11.683
	2.823.721	471.136	1.958.899	5.348.244	10.601.999
Almenn innlán	5.484.156	403.442	1.167.299	2.385.490	9.440.387
Aðrar skuldir	159.614				159.614
	5.643.770	403.442	1.167.299	2.385.490	9.600.001
Fjáreignir - fjárskuldir	(2.820.049)	67.694	791.600	2.962.754	1.001.998
31.12.2022	Gjaldkræft 0-3 mánn.	4-12 mánuðir	1-5 ár	Yfir 5 ár	Samtals
Sjóðir og innstæður	1.126.550			43.825	1.170.375
Kröfur á lánstofnanir	39.341				39.341
Útlán og kröfur	493.572	628.861	1.144.501	4.371.158	6.638.091
Hlutabréf				7.865	7.865
Fjárfestingarverðbréf			829.703		829.703
Aðrar eignir	5.627				5.627
	1.671.146	628.861	1.974.204	4.422.848	8.691.002
Almenn innlán	4.051.247	166.727	1.332.617	2.148.765	7.699.356
Aðrar skuldir	110.009				110.009
	4.161.256	166.727	1.332.617	2.148.765	7.809.365
Fjáreignir - fjárskuldir	(2.490.110)	462.134	641.587	2.274.083	881.637

*í ofangreindri greiningu er ekki tekið tillit til áætlaðra vaxtagreiðslana í framtíðinni. Fjárhæðir í töflunni eru ekki núvirtar.

e. Eftirlit og stýring markaðsáætlu

Stefna sjóðsins er að fylgjast með markaðsáætlu í rekstrinum og gæta þess að ekki sé farið yfir þau mörk sem stjórn hefur sett. Markaðsáætlu er stýrt með takmörkunum á stöðutökum og áhættuviðmiðum.

f. Vaxtaáætla

Vaxtaáætla ræðst af mismun á vaxtakjörum innlána eða fjármögnunar annars vegar og útlánavöxtum lánasafns hins vegar. Starfsemi sjóðsins lýtur áhættu vegna vaxtasveiflna að því marki að vaxtaberandi eignir og vaxtaberandi skuldir hafa mismunandi binditíma og eru endurreiknaðar á mismunandi tímum eða í mismunandi fjárhæðum.

Breytilegir vextir eigna og skulda geta einnig valdið áhættu vegna sveiflna ýmissa breytilegra vaxtaviðmiða, svo sem innlánsvaxta og annarra mismunandi vaxtategunda. Starfsemi áhættustýringar beinist að því að hámarka nettóvaxtatekjur að því tilskildu að markaðsvextir fari saman við stefnu stjórnar og áhættuviðmið.

Heildarfjárhæð útlána sjóðsins sem bera fasta vexti nam 24,7 millj. kr. í lok desember 2023 (2022: 24 millj. kr).

Skýringar, frh.:

22. Ahættugreining, frh.:

g. Verðbólguáhætta

Sjóðurinn stendur frammi fyrir áhættu vegna verðbólgu á Íslandi þar sem eignir tengdar neysluverðsvisitölu eru minni en samsvarandi skuldir. Allar eignir og skuldir með verðtryggingar ákvæðum eru færðar með áföllnum verðbótum á hverjum tíma og verðbætur færðar í rekstrarreikning.

Heildarfjárhæð verðtryggðra eigna sjóðsins námu 4.367 millj. kr. í lok desember 2023 (2022: 3.474 millj kr.) og heildar fjárhæð verðtryggðra skulda nam á sama tíma 4.123,6 millj kr. (2022: 3.722 millj kr.). Verðtryggðar eignir umfram verðtryggðar skuldir námu 243,4 m.kr. Unnið hefur verið að því að koma á jafnvægi á milli verðtryggðra eigna og skulda.

h. Gjaldeyrísáhætta

Gjaldeyrísáhætta er hætta á tapi vegna óhagstæðra hreyfinga á erlendum gjaldmiðlum. Stöðugt er fylgst með opinni gjaldeyrisstöðu í hverri mynt í eignasafni sjóðsins. Sjóðurinn stefnir að því að takmarka gjaldeyrisáhættu og fylgist með henni í samhengi við heildar eigið fé sjóðsins.

Heildarfjárhæð eigna í erlendum gjaldmiðlum námu 33,5 millj. kr. í lok desember 2023 (2022: 35,9 millj. kr.) og heildarfjárhæð skulda í erlendum gjaldmiðlum nam á sama tíma 22,9 millj. kr. (2022: 30 millj kr.).

i. Rekstraráhætta

Rekstraráhætta er áhætta sem stafar af beinu eða óbeinu tapi sem á sér margvíslegar ástæður tengdar þróun rekstrarins, t.d. starfsmannamálum, tækni eða uppbyggingu sjóðsins. Ytri ástæður, aðrar en lána-, markaðs-, eða lausafjárahætta, geta stafað af lagalegum kröfum eða almennt viðurkenndum verklagsreglum fyrirtækja. Rekstraráhætta stafar af allri starfsemi sjóðsins. Markmið sjóðsins er að finna jafnvægi milli þess að lágmarka áhættu og tap og hámarka arðsemi án þess að útiloka frumkvæði starfsmanna. Stjórnendur þróa og útfæra reglur fyrir rekstraráhættu innan hvernar einingar í takt við almenn áhættuviðmið sjóðsins.

j. Útlánaáhætta

Útlánaáhætta verður til með veitingu útlána. Fjárhæð útlánaáhættu í þessu tilliti kemur fram í bókfærðu verði eigna í efnahagsreikningi. Mótaðilaáhætta fylgir öðrum fjáreignum, svo sem afleiðusamningum og markaðsskuldabréfum. Núverandi mótaðilaáhætta endurspeglast í bókfærðu verði þessara eigna í efnahagsreikningi. Sjóðurinn er einnig opinn fyrir mótaðilaáhættu vegna liða utan efnahagsreiknings eins og ónýtttra yfirdráttahæmilda og veittra ábyrgða.

Stjórn sjóðsins setur almennar reglur um lánveitingar og ábyrgðir og ákveður lánastefnu sjóðsins. Stjórnin hefur eftirlit með lánamálum og ákveður útlánaheimildir sparisjóðsstjóra og annarra starfsmanna. Stjórnin afgreiðir útlánabeiðni umfram heimildir sparisjóðsstjóra. Stjórn og stjórnendur sjóðsins sjá um eftirlit með öllum þáttum útlána, lánveitingum, tryggingum, samsetningu lánasafns og innheimtum.

Útlánasafni sjóðsins er dreift milli einstaklinga, atvinnugreina og landsvæða. Útlánasafni sjóðsins er stýrt þannig að enginn einn skuldari eða fjárhagslega tengdur hópur skuldara sé með stærra hlutfall útlánasafnins en áhættureglur segja til um.

Viðskiptavinir teljast til stórra áhættuskuldbindinga ef heildarskuldbindingar þeirra eða fjárhagslega- eða stjórnunarlega tengdra aðila er umfram 10% af eigin fé sjóðsins, að teknu tilliti til veða sem tryggja lánin, í samræmi við reglur Fjármálaeftirlitsins, nr. 216/207 um stórar áhættuskuldbindingar fjármálafyrirtækja. Samkvæmt ofangreindum reglum má engin áhætta vera meiri en 25% af eigin fé. Í lok desember 2023 var enginn aðili með áhættuskuldbindingu umfram framangreint hámark.

23. Framlög til samfélagsverkefna

Samkvæmt 1. málsgrein 63. gr. laga um fjármálafyrirtæki og 15. gr. samþykktá Sparisjóðs Austurlands hf. skal sjóðurinn ráðstafa að lágmarki 5% af hagnaði liðins árs fyrir skatt til samfélagslegra verkefna á starfssvæði sínu í samræmi við ákvæði gildandi laga um fjármálafyrirtæki.

Gjaldfært hefur verið framlag vegna ársins 2023 að fjárhæð 7,5 millj. kr. Samfélagsstyrkir eru færðir meðal annars rekstrarkostnaðar í rekstrarreikningi.

Úthlutun vegna rekstrarársins 2022 nam kr. 3,3 millj. og skiptist þannig:

Björgunarsveitin Ársól	100
Björgunarsveitin Brimrún	100
Björgunarsveitin Eining	100
Björgunarsveitin Geisli	100
Björgunarsveitin Gerpir	100
Björgunarsveitin Ísólfur	100
BRAS Barnameningarhátíð Austurlands	100
Eistnaflug	200
Ferðafélag fjarðamanna	100
Franskir dagar	100
Golfklúbbur Norðfjarðar	100
Hestamannafélagið Blær	100
Íþróttafélagið Þróttur	300
Jólasjóðurinn í Fjarðabyggð	100
Knattspyrnufélag Fjarðabyggðar KFA	100
Lunga Seyðisfirði	100
Meistarflokkur kvenna - Fjarðabyggð/Leiknir/Höttur	300
Neistaflug	200
Sinfóníuhljómsveit Austurlands	100
Skíðafélag Fjarðabyggðar	100
Stöð í Stöð bæjarhátíð Stöðvarfirði	100
Tæknidagur VA	200
Velverðarsjóður Fjarðabyggðar	200
Yngri flokkar Fjarðabyggðar	200
Samtals framlög til samfélagsverkefna	<u>3.300</u>

Ófjárhagslegar upplýsingar

Viðskiptalíkan

Sparisjóður Austurlands hf. er sparisjóður sem starfar skv. lögum um fjármálafyrirtæki. Tilgangur sjóðsins er að rækja á starfssvæði sínu þá starfsemi sem honum er heimil skv. lögum nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki og tilgreind eru í starfsleyfi hans frá Fjármálaeftirlitinu. Áætlun Sparisjóðs Austurlands hf. til framtíðar er að reka sparisjóðinn á öruggan og hagkvæman hátt í samræmi við tilgang félagsins, með hagsmuni viðskiptavina, hluthafa og samfélagsins að leiðarljósi. Rekstrarmarkmið sjóðsins er að afkoma hans standi undir þætti Sparisjóðsins í góðu mannlífi á svæðinu, hóflegum arði af hlutafé og stöðugri þróun sjóðsins.

Sparisjóður Austurlands hf. er hlutafélag í eigu 108 aðila. Tveir stærstu hluthafar sjóðsins er Ríkissjóður Íslands sem á 49,5% og Fjarðabyggð sem á 22,4%. Starfsemi Sparisjóðsins byggist á nálægð við viðskiptavini, heiðarleika og trausti, þekkingu á aðstæðum og þörfum viðskiptavina og starfsvæðis, hóflegum vaxtamun, skynsamlegum útlánnum og samstarfi við aðra sparisjóði um að hámarka hagkvæmni og þekkingu í starfi sjóðsins.

Stjórnarhættir

Stjórnarhættir Sparisjóðsins byggjast á lögum um fjármálafyrirtæki, samþykktum sjóðsins, reglum um framkvæmd starfa sparisjóðsstjórnar og sparisjóðsstjóra og reglum um áhættustýringu. Þá fylgir sjóðurinn 6. útgáfu leiðbeininga um stjórnarhætti fyrirtækja sem Viðskiptaráð Íslands, Samtök atvinnulífsins og Kauphöll Íslands gefa út. Stjórnarháttaryfirlýsing er gefin út árlega í samræmi við leiðbeiningar og er birt á vefsíðu sjóðsins.

Sparisjóðurinn hefur sett sér siðareglur. Þar kemur meðal annars fram að hvers kyns mútur og spilling eru aldrei liðnar. Þá hefur sjóðurinn sett sér reglur á grundvelli laga um aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka og persónuverndarstefnu.

Stjórn sjóðsins skipa fimm manns og eru 40% stjórnar konur og 60% karlar. Ein undirnefnd stjórnar er starfandi, endurskoðunar- og áhættunefnd. Einn nefndarmaður er ekki stjórnarmaður Sparisjóðsins og telst því óháður bæði Sparisjóðnum og hluthöfum hans.

Stjórnarháttum Sparisjóðsins er nánar lýst í stjórnarháttaryfirlýsingu á heimasíðu Sparisjóðs Austurlands hf., www.sparaust.is

Um sjálfbærni sparisjóðsins

Sparisjóðurinn hefur sett sér heildarstefnu um sjálfbærni. Tilgangur þessarar stefnu er að skilgreina megináherslur Sparisjóðsins um sjálfbærni, þ.e. í umhverfis- og félagslegum þáttum og um góða og vandaða stjórnarstjórnarhætti (UFS), og greina þau áhrif sem starfsemi hans getur haft á sitt nærumhverfi. Stefnunni er ekki ætlað að vera tæmandi, öllu heldur styðja við gildandi stefnur, reglur og leiðbeiningar sem Sparisjóðurinn fylgir.

Sparisjóðurinn horfir til UFS leiðbeininga Nasdaq, Viðskiptaráðs Íslands og Festu – miðstöð um sjálfbærni og mun koma til með að birta sjálfbærniuppgjör í samræmi við það fyrir árið 2024. Markmið Sparisjóðsins er að reksturinn verði til fyrirmyndar í íslensku atvinnulífi, ekki einungis hvað varðar ávöxtun og hagkvæmni heldur jafnframt þegar kemur að UFS viðmiðum í rekstri Sparisjóðsins.

Viðmið

Umhverfisleg viðmið taka á því hvernig Sparisjóðurinn mun vinna meðvitað að því að draga úr neikvæðum umhverfislegum áhrifum í starfseminni samhliða því að vinna að verkefnum í þágu umhverfisins.

Félagsleg viðmið fjalla um það hvernig hugað er að velferð og heilsu starfsfólks, stuðla að heilbrigðu og jákvæðu starfsumhverfi, leggja áherslu á fjölbreytileika og jafnrétti ásamt því að styðja við sitt nær samfélag og huga að sínum hagaðilum.

Ófjárhagslegar upplýsingar, frh.

Viðmið, frh.

Viðmið um góða stjórnarhætti taka á áherslum Sparisjóðsins þegar kemur að því að viðhalda góðu viðskiptasiðferði, huga að innra eftirliti, almennum stjórnarháttum og huga að réttindum viðskiptavina.

Sparisjóðurinn hefur valið fjögur af heimsmarkmiðum Sameinuðu þjóðanna sem byggja á þeim þáttum sem hann hefur skilgreint sem lykilþætti fyrir daglegan rekstur, sína hagaðila og fyrir samfélagið:

- Nr. 5 Jafnrétti kynjanna: Jafnrétti kynjanna verði tryggt og völd allra kvenna og stúlkna eflað
- Nr. 8 Góð atvinna og hagvöxtur: Stuðla að viðvarandi sjálfbærum hagvexti og arðbærum og mannsæmandi atvinnutækifærum fyrir alla.
- Nr. 9 Nýsköpun og uppbygging: Byggja upp viðnámsþolna innviði fyrir alla, stuðla að sjálfbærri iðnvæðingu og hlúa að nýsköpun.
- Nr. 10 Aukinn jöfnuður: Draga úr ójöfnuði innan og á milli landa.

Áherslur

Umhverfisþættir

Sparisjóðurinn hefur skuldbundið sig til þess að draga úr neikvæðum áhrifum sem starfsemin hefur á umhverfið. Sparisjóðurinn mun leitast við að varðveita auðlindir, draga úr úrgangi og endurvinna það sem hægt er. Starfsfólk ber ábyrgð á því að fylgja þessari stefnu og verða að leggja sig fram um að draga úr eigin umhverfisáhrifum á meðan vinnu stendur.

- Mæla beina og óbeina kolefnislosun á eigasafni.
 - o Birta umhverfisuppgjör samhliða fjárhagsuppgjöri fyrir árið 2024.
- Draga úr úrgangsmyndun og bæta flokkun
- Draga úr orkunotkun
- Hvetja starfsfólk til að velja vistvænar samgöngur til og frá vinnu
- Taka mið af umhverfis- og samfélagslegum sjónarmiðum við val á birgjum og innkaupum

Félagslegir þættir

Sparisjóðurinn leggur áherslu á að stuðla að velferð starfsfólks og að tryggja heilnæmt starfsumhverfi. Sparisjóðurinn leitast eftir því að veita viðskiptavinum sínum víðtæka og persónulega þjónustu sem lagar sig að þörfum hvers og eins. Sparisjóðurinn leggur upp úr að viðskiptavinir fái ávallt það besta sem í boði er hverju sinni. Þarfir einstaklinga, fjölskyldna og minni fyrirtækja njóta sérstakrar athygli sem endurspeglast í þjónustuframboði og áherslum í þróun.

Innri hagaðilar

- **Stuðla að heilsu og öryggi starfsfólks**
 - o Starfsfólki býðst að sækja um líkamsræktarstyrk árlega. Einnig getur starfsfólk sótt ýmis konar heilsuþættandi þjónustu í gegnum SSF (Samtök starfsmanna fjármálafyrirtækja).
- **Jafnrétti kynjanna og fjölbreytileiki**
 - o Sparisjóðurinn leggur ríka áherslu á jöfn laun óháð kyni, kynhneigð, kynþætti, uppruna eða öðrum þáttum er geta á einhvern hátt mismunað fólki.
 - o Sparisjóðurinn fagnar fjölbreytileika fólks sama hvort um ræðir starfsfólk eða samfélagið í heild.
- **Þjálfun og færniþróun**
 - o Sparisjóðurinn mótar fræðsluáætlun fyrir hvert ár í þeim tilgangi að styðja við áframhaldandi þróun starfsfólks og stuðla að aukinni starfsánægju. Fræðsluáætlunin samanstendur af námskeiðum, fyrirlestrum, innri fræðslu, vinnustofum o.fl. Áhersla er lögð á þætti sem skipta starfsemi Sparisjóðsins höfuðmáli hverju sinni og að þeir uppfylli lög bundið hlutverk sitt sem fjármálafyrirtæki. Dæmi um áherslur eru nýliðafræðsla, áhættustýring, þjónusta, upplýsingaöryggi o.fl.
 - o Í gegnum SSF (Samtök starfsmanna fjármálafyrirtækja) býðst starfsfólki að sækja um ýmsa menntatengda styrki s.s. háskólanám, endurmenntun og sjálfsstyrkingu o.fl.
- **Einelti og aðlögun:**
 - o Sparisjóðurinn hefur sett sér stefnu og aðgerðaáætlun gegn hvers konar einelti, áreitni og ofbeldi gegn starfsfólki, viðskiptavinum og öðrum hagaðilum og mun tryggja að hún sé aðgengileg framangreindum aðilum.

Ófjárhagslegar upplýsingar, frh.

Ytri hagaðilar

- Tengsl við samfélagið
 - o Sparisjóðurinn hefur skuldbundið sig til þess að styðja við nær samfélagið og samkvæmt 63. gr laga um fjármálafyrirtæki nr. 161/2022 skuli sparisjóðir ráðstafa að lágmarki 5% af hagnaði liðins árs í samfélagsleg verkefni.
 - o Sparisjóðurinn styður við nær samfélagið með fjárframlögum og samstarfi af ýmsu tagi í eftirfarandi málaflokkum:
 - Menning og listir
 - Menntun
 - Góðgerðar- og félagsstarf
 - Íþróttar- og æskulýðsstarf
- Viðskiptavinir:
 - o Stuðla að auknu fjármálalæsi með fræðslu til viðskiptavina.
 - o Fræða viðskiptavini um loftslags- og sjálfbærniáherslur í fjármálageiranum sem getur endurspeglast í bættum lánakjörum í framtíðinni.
 - o Vera í virkum samskiptum við viðskiptavini varðandi þróun á vöru- og þjónustuframboði með tilliti til stafrænnar vegferðar Sparisjóðsins.

Heildarfjöldi starfsfólks í árslok 2023 var sex. Sjóðnum er því ekki skylt að fá jafnlaunastaðfestingu eða vottun. Sjóðurinn hefur það samt sem áður að markmiði að starfsfólki séu greidd sömu laun fyrir sambærileg störf.

Sparisjóðurinn hefur ekki skilgreint lykilmælikvarða til að mæla árangur í mannauðsmálum, samskiptum við nærsamfélagið og mannréttindamálum en stefnt er að því að skilgreina þá í framhaldi af stefnu Sparisjóðsins í sjálfbærnimálum.

Stjórnarhættir

Sparisjóðurinn er eftirlitsskyldur aðili og fylgir viðurkenndum leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja sem gefnar eru út af Viðskiptaráði Íslands, NASDAQ Iceland og Samtökum atvinnulífsins.

- Góðir viðskiptahættir
 - o Sparisjóðurinn leggur áherslu á gegnsæi og hefur sett sér stefnur, reglur og verklag til þess að tryggja eftirfylgni við þau lög og reglur sem gilda um starfsemi hans.
 - o Sparisjóðurinn fylgir leikreglum samfélagsins með heiðarleika, sanngirni, ráðvendni, hófsemi og varfærni að leiðarljósi í starfi.
- Vernd uppljóstrara og aðgerðir gegn spillingu og mútum
 - o Sparisjóðurinn lætur óréttmæta viðskiptahætti aldrei viðgangast. Tilkynna skal um ætluð brot til rétttra aðila og taka þátt í innlendum og alþjóðlegum aðgerðum gegn svikum, spillingu, peningabætti og fjármögnun hryðjuverka- og glæpastarfsemi.
 - o Með ábendingarkerfi sem starfsfólk er upplýst um er hægt að leita til formanns endurskoðunarnefndar sparisjóðsins ef grunur um misferli á fjármunum sparisjóðsins liggur fyrir eða um annað misjafnt sem starfsfólk getur orðið vart við í starfi.
 - o Óheimilt er að refsa starfsfólki sem tilkynna í góðri trú um ætluð brot annarra.
- Mannréttindi
 - o Sparisjóðurinn virðir mannréttindi og er umhugað um samstarfsfólk, viðskiptavini og aðra sem hagsmuna eiga að gæta þar sem lagt er upp með að sýna hvert öðru virðingu.

Sparisjóðurinn hefur ekki skilgreint lykilmælikvarða til að mæla árangur í stjórnarháttum en stefnt er að því að skilgreina þá í framhaldi af stefnu Sparisjóðsins í sjálfbærnimálum.

Sjóðurinn hefur sett sér ýmsar stefnur og ferla er tengjast sjálfbærni þar á meðal persónuverndarstefnu, stefnu um meðhöndlun kvartana, starfskjarastefnu, upplýsingastefnu, siðareglur og stefnu og viðbragðsáætlun gegn einelti, áreitni og ofbeldi.

Ófjárhagslegar upplýsingar, frh.

Megináhættur

Sparisjóðurinn hefur sett sér áhættustefnu í sjálfbærni- og loftslagsmálum. Þar eru skilgreindar megináhættur í umhverfismálum, félagslegum þáttum og stjórnarhættum. Sparisjóðurinn hefur hafið vinnu við að skilgreina ákveðna þætti út frá áhættum með hliðsjón af UFS viðmiðum sem geta haft áhrif á starfsemi og rekstur hans, hvort sem þau eru af fjárhagslegum eða ófjárhagslegum toga.

Dæmi um slíkar UFS áhættur eru eftirfarandi:

- **Umhverfisþættir:** loftslagsbreytingar (bæði raunlæg áhætta og umbreytingaráhætta), hnignun vistkerfa, skerðing auðlinda, úrgangsmyndun og mengun
- **Félagslegir þættir:** slæm vinnuskilyrði (til að mynda þrælahald og barnaprælkun), mismunun, og lýðheilsa
- **Stjórnarhættir:** fyrirtækjamening (til að mynda fjölbreytileiki), viðskiptasiðferði (til að mynda mútubægni og spilling), dýravelferð, stjórnarhættir og upplýsingagjöf

Loftslagstengdar áhættur í tengslum við fjármál er gjarnan skipt í tvo meginflokka samkvæmt Task Force on Climate-Related Financial Disclosure (TCFD):

- **Umbreytingaráhætta** (e. Transition risk) kemur til vegna aðgerða til þess að stemma stigu við loftslagsbreytingum. Slík áhætta vísar til fjárhagslegs taps Sparisjóðsins, með beinum og óbeinum hætti, sem rekja má til verðlækkana, hækkandi orkukostnaðar eða innleiðingar á reglugerðum tengdum við sjálfbærni- og loftslagsmál.
- **Raunlæg áhætta** (e. Physical risk) sem stafar með beinum hætti af afleiðingum loftslagsbreytinga og leiðir til fjárhagslegs taps fyrir Sparisjóðinn. Sem dæmi má nefna vegna flóða, aurskriða og annarra náttúrutengdra atburða.

UFS viðmið gegna mikilvægu hlutverki í stefnumótun hjá Sparisjóðnum og Sparisjóðsstjóri ber ábyrgð á að stýra sjálfbærni- og loftslagstengdri áhættu. Endurskoðunar- og áhættunefnd Sparisjóðsins mun taka að sér að styðja við áframhaldandi innleiðingu UFS þátta í starfsemi hans með því að vinna með Sparisjóðsstjóra við ákvarðanatöku og að tryggja að tekið sé tillit til UFS viðmiða þvert á starfsemina.

Sjálfbærni- og loftslagsáhættustefna Sparisjóðsins tekur mið af áhættuþoli hans og áhættuvilja stjórnar til að stýra sjálfbærni- og loftslagstengdri áhættu hjá Sparisjóðnum. Áhættuvilji skal því samræmast áhættumati sjóðsins og taka á helstu sjálfbærniáhættum.

Áreiðanleikakönnunarferli

Þær upplýsingar sem fram koma í ófjárhagslegum upplýsingum koma úr upplýsingakerfum Sparisjóðsins. Stjórn sjóðsins fer yfir og samþykkir ófjárhagslegar upplýsingar auk þess sem ytri endurskoðandi yfirfer þær með tilliti til hvort þær innihaldi þau atriði sem þær eiga að innihalda skv. gr. 66.d í lögum um ársreikninga. Ytri endurskoðandi staðfestir ekki áreiðanleika upplýsinganna.

Flokkunarreglugerð Evrópusambandsins

Þann 1. júní 2023 tóku í gildi á Íslandi lög sem innleiða framseldar reglugerðir Evrópusambandsins um flokkunarkerfi fyrir umhverfislega sjálfbæra atvinnustarfsemi. Er reglunum ætlað að yta frekar undir sjálfbærar fjárfestingar. Gildissvið laganna sem innleiða flokkunarkerfið nær yfir flest þau félög sem veita eiga ófjárhagslegar upplýsingar skv. 66.gr.d. í lögum nr. 3/2006 um ársreikninga og fellur því Sparisjóðurinn þar undir.

Samkvæmt reglugerðinni eiga fjármálafyrirtæki að veita upplýsingar hlutfall grænna eigna (e. green asset ration, GAR) og sýna þannig hlutfall eigna sinna sem fjármagna atvinnustarfsemi sem er í samræmi við flokkunarkerfið (e. alinged). Gert er ráð fyrir að upplýsingar um umhverfislega sjálfbæra atvinnustarfsemi séu sóttar beint frá viðskiptavinum. Þar sem upplýsingar skv. reglugerðinni eru nú birtar í fyrsta skipti liggja upplýsingar viðskipavina ekki enn fyrir.

Flokkunarreglugerðin tekur einnig til lána til heimila og skiptast í lán tryggð með veði í íbúðarhúsnæði, lána til endurnýjunar bygginga og lán vegna kaupa vélknúinna ökutækja. Til að húsnæði geti talist umhverfislega sjálfbært skv. reglugerðinni þurfa að liggja fyrir upplýsingar um orkunýtingu en krafa um slíkt er ekki gerð um húsnæði á Íslandi og liggja þær upplýsingar því ekki fyrir um það húsnæði sem Sparisjóðurinn hefur lánað fyrir. Eins hefur Sparisjóðurinn ekki allar þær upplýsingar um vélknúin ökutæki, sem lánað er fyrir, þurfa að uppfylla til að teljast umhverfislega sjálfbær.

Vegna ofangreinds getur Sparisjóðurinn ekki birt upplýsingar um hlutfall grænna eigna sinna að svo stöddu.

Ófjárhagslegar upplýsingar, frh.

Flokkunarreglugerð Evrópusambandsins, frh.

Lágmarksverndarráðstafanir

Skv. flokkunarkerfinu eiga félög að veita upplýsingar um lágmarksverndarráðstafanir er snúa að mannréttindum, skattamálum, samkeppnismálum og aðgerðum gegn mútum og spillingu. Sparisjóðurinn hefur skoðað hvernig hann stendur gagnvart þessum lágmarksviðmiðum og ljóst er að hann uppfyllir þau ekki að öllu leiti en mun vinna áfram að því á árinu 2024.

Ekki er til staðar formleg skattastefna en lög er rík áhersla á að farið sé í einu og öllu eftir lögum og reglum að allir skattar séu greiddir. Þá hefur sjóðurinn ekki metið hvort mannréttindi séu virt í virðisikeðju sinni né innleitt verklag um áhrif starfseminnar á mannréttindi í samræmi við meginreglur Sameinuðu þjóðanna um viðskipt og mannréttindi og viðmið OECD fyrir fjölþjóðleg fyrirtæki

Sparisjóðurinn eða stjórnendur hans hafa ekki gerst brotleg við löggjöf eða reglur er snúa að mannréttindum, sköttum, samkeppnismálum, mútum eða spillingu.

